N°. 82.

DINGSDAG, DEN 12den OCTOBER.

Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 8 October* 1841.

Van wege Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden als:

1. Aan de Slavin *Ulrica*; weleer toebehoord hebbende aan den Boedel D. L. VALENTIJN.
2. Aan de Slavin *Betje*; weleer toebehoord hebbende aan P. G. van de VREUGD. — En
3. Aan den Slaaf *Diësse*; toebehoord hebbende aan F. G. CAUPAIN; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:
1. ULRICA HAGEHEIS.
2. [illegible] — En

De Gouvernements Secretaris,

[illegible]

Mengelingen.

JOHANN HUSS.

In het laatste gedeelte van de veertiende eeuw, ontstond er in onderscheidene gewesten van Europa een geest van tegenstand tegen de toen alleenheerschende kerk, die wel is waar naar de onderscheidene karakters der volken gewijzigd was, maar toch niettemin ten doel had, om zich aan het dikwijls knellende juk der aanmatigende geestelijken te onttrekken, het geweten minder aan banden te leggen, en het licht der rede eene grootere rol bij alle zaken, het geloof betreffende, te doen spelen. De eerste zaden van deze verdoemelijke heterij werden gestrooid door zekeren Doucin, en ontgroten het eerst in het Lombardische, alwaar dezelve zeer welig wortel schoten en de leerstellingen, gereeden ingang vonden, zoodat men in een enkel district meer dan vier duizend volgelingen telde. Spoedig zag het kerkelijk opperhoofd dan ook in, dat het kwaad zoo spoedig mogelijk gestuit diende te worden, waarop eene algemeene vervolging tegen deze ketters werd ondernomen, die zich genoodzaakt zagen in de onbebouwde streken eene schuilplaats te zoeken, alwaar zij als het wild werden opgejaagd, terwijl men de aanlegsters ten vure doemde.

Niettegenstaande deze vervolging werd de ketterij vermenigvuldigt niet onderdrukt, maar ontwikkelde zich op onderscheidene plaatsen, en verkreeg eindelijk aanmatigen aanzien, toen de Engelsche priester Wickliff met meer aandrang en op rede gegronde argumenten tegen de aanmatigende heerschappij der kerk zijne stem verhief, en de vele bedienaren van dezelve, die zich met de tienden of het zweet en bloed van de ware gelovigen vet mesten, en zich meer bezig hielden met het verzeilde geld, dan met het geloof, minder onderhouden, begon te beschouwen als zoo vele werktuigen in de hand van den antichrist, terwijl hij tevens leerde, dat de vorsten geen ander opperhoofd boven zich in den staat mochten erkennen.

Onder de volgelingen van Wickliff munttte vooral uit een zekere John Ball of Dull, die hevig tegen de kerkvoogden niet alleen, maar insgelijks tegen alle andere overheersching uitvoer, en het volk opruide om tegen hunne heeren in het algemeen op te staan, waarvan het gevolg was, dat meer dan dertig duizend boeren, werklieden en knapen, onder welke zich insgelijks eenige baronnen en ridders, die waarschijnlijk niet veel te verliezen hadden, mengden, te wapen liepen, en vooral hunne wraak op Simon, aartsbisschop van Canterbury den tengel vierden. Zij, die aan deze volksbewegingen deel namen, noemden zich Lollardisten, (naar de in Oostenrijk door Lollard gestichte secte) welke zich hierdoor van andere onderscheidden, dat zij voor geen beeld en evenmin voor eenen barmhartigen zelfs niet voor den koning het hoofd wilden ontblooten.

Spoedig deed de opperheerschappij der kerk uit Engeland naar het vaste land over, alwaar men vooral in Duitschland en Bohemen uit eenige boeken van Wickliff met zijne leerstelsels was bekend geworden. Wel waren deze boeken door de hoogeschool van Praag ten vure gedoemd; maar niettemin vonden de daarin bevatte waarheden een aantal ijverige aanhangers en verdedigers, onder welke vóórnamelijk gerekend worden Johann Huss, Hieronymus van Prag en Jacobus van Meissen, die allen den graad van hoogleeraar aan de universiteit bekleedden. Van hen eerstgenoemde is ons uit eene eeuwenlang bekend. Wij weten wij, dat deze beroemde man van 1369 tot 1409 onderscheidene betrekkingen onder de godgeleerden van dien tijd bekleedde, en eindelijk biechtvader van koningin Sophia van Bohemen werd, waardoor hij in betrekking met de aanzienlijksten van het rijk kwam.

Toen [illegible] Engelsche volgelingen van Wickliff, die aan de hoogeschool van Oxford hunne studie volbracht hadden, het leerstelsel en de grondbeginselen van Wickliff in hun vaderland overbrachten, ontwikkelde Huss dezelve met al den ijver van een scherpzinnig verstand, en verdedigde zijne stellingen en grieven nog met eenige nieuwe eigene geschriften, waardoor hij een aantal volgelingen verwierf, die vooral het oppergezag en de misbruiken der Romesche kerk afkeurden, en zich tegen het bestuur van Praag wapenden. Johann Huss, tegen bij al dezen woelingen, welke door zijne schriften en die van anderen veroorzaakt werden, eene gepaste gematigdheid aan den dag, en toonde den wensch te zijn van zijnen leerling Hieronimus in het onbesuisde goed kennen, die op zekeren tijd [illegible] van eenen zijner bestrijders, dezen in het haar greep en in den stroom wierp.

Daar nogtans tegen Huss door Paus Alexander V dezelve [illegible] was uitgesproken; en hij van al zijne geestelijke waardigheden vervallen was verklaard, nam hij al zijne toevlugt tot de kerkvergadering van Constanz of Costnitz, waarop hij den 11den October 1414 van Praag vertrok, en zich met kracht van taal tegen al de hem ten laste gelegde feiten en zijne aangenomene grondbeginselen verdedigde. Niettegenstaande het vrijgeleide, werd hij echter den 9den October 1415 gevangen genomen en naar het slot Grottcleben gebragt, van waar hij, daar hij zich niet voor de kerkvaderen wilde vernederen noch zijne leerstellingen, afzweren, den 6den July 1416, naar den brandstapel werd gebragt, en zijne moedige ziel onder het zingen van eenige lofgebeden, met de vlammen naar den hemel steeg (*). Volgens Sylvius verzamelde de Husiten (volgelingen van Johann Huss) de kassie van de plaats alwaar hun opperhoofd den vuurdood had ondergaan, en namen dezelve naar Praag mede, waar zij dit kostbaar overblijfsel als eene heilige stof onder hunne geloofsgenooten rondreeldden. Den 30sten Mei van het volgende jaar onderging Hieronimus van Praag hetzelfde lot en stierf den martelaarsdood, daar men hem evenmin als zijnen vriend van zijne dwalingen konde overtuigen, en de alleen zaligmakende kerk geen ander middel had om hun den hemelschen oorsprong te bewijzen en zich van de lastige waarheidsminnaars te ontlasten. Van deze brandstapels waren weldra de heldere vonken der verlichtingen in onderscheidene streken van het Duitsche rijk overgeslagen, en hadden vooral in Bohemen en Moravië een aantal opgewekt, die onder de aanvoering van Johann Ziska zich aanmerkelijk uitbreiden en onder den naam van Moravische Broeders dikwijls eene vreesselijke wraak namen. Deze aanvoerder liet in Bohemen een aantal Kloosters bouwen, naar hetwelk zijne volgelingen insgelijks Thaboriten genoemd werden.

Het Coliseum te Rome.

Onder de talrijke verbeteringen van der oude Romeinsche [illegible] die aan de aanmoedigingschapen zijn te danken, behoort het coliseum. Het is een ontzaggelijk groot amphitheater van ovale gedaante, hetwelk gebouwd werd voor het Romeinsche volk, om aldaar de schouwspelen te vertoonen, van welke zij zulke groote liefhebbers waren. De keizer Vespasianus stelde zeventig duizend gevangenen in het werk, om dit heerlijke gebouw tot stand te brengen. In het midden van hetzelve was een ruim open

(*) De grondstellingen, waarop Johann Huss den martelaarsdood ontvlugtte, konden hoofdzakelijk hierop nederkomen. De pauselijke waardigheid berust niet op [illegible] dat de Romeinsche bisschop de kerkvoogd van Rome kan zijn, opperhoofd van alle kerken zijn, en de kardinalen, door hem aangesteld, de apostelen moeten worden, die de waarheid verkondigen, volgens welke Christus, de gehoorzaamheid der leken aan de kerkvoogden is slechts dan deze laatsten voorgeschreven, als zij niet op het gebied der wereldlijke heeren, en in het kort, al het aanmatigend gezag der priesters is onbestaanbaar met den wil van den Zaligmaker.

plein, waarop gerechten van menschen tegen wilde dieren plaats hadden, of het volk te vermaken. De geheele omtrek van het gebouw bestaat uit zitplaatsen, waarvan de eene boven de andere uitsteekt tot boven aan den top. Deze zitplaatsen, die in eene ronde gedaante het eigenlijke amphitheater uitmaken, kunnen 87,000 menschen bevatten, en daarenboven kunnen nog 20,000 in het gebouw eene staanplaats vinden. Dit gebouw heeft eigentlijk zijnen naam (coliseum) ontvangen wegens het colossale standbeeld van 120 voet hoog, hetwelk keizer Nero in de nabijheid daarvan had doen oprigten. Thans bestaat nog slechts de helft van het coliseum, omdat in de 14de eeuw, toen Rome verwoest werd, de steenen van dit gebouw werden weggenomen, om daarmede paleizen en kastelen aan te leggen. Ook werd in het jaar 1750 een groot gedeelte van hetzelve door eene aardbeving omvergeworpen.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 9den dezer, het Schip Maria Frederica, Kapt. K. B. de Weerd, van Amsterdam, hebbende 52 dagen reis, Passagiers: de Heeren E. Reijss, Alm. Pereira en Zoon, Frans Pitt, A. D. L. Misch en Mejufvrouwen A. M. J. en M. M. Bach.

Advertentiën.

Het Kanaal van *Wanica*, van den 20sten dezer tot den 10den der volgende maand geheel ten zuilende worden; strekt deze tot kennisgeving aan de belanghebbenden.

Paramaribo, den 9 October 1841.

De Heemraad der Divisie *Saramacca*,
J. F. ROLLX.

(37837) Over *een jaar en zes weken* zullen fungerende CURATORS bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, publiek doen verkoopen:

De KOFFIJ- en KAKAO-PLANTAADJE met *DANKBAARHEID*, met derzelver FABRIEK, GEBOUWEN en SLAVENMAGT, gelegen aan de rivier *beneden Saramacca*, ter regterhand in het opvaren, belendende aan de verlatene Plantaadje *la Proveyance* en de Plantaadje *Huwelijksorg*.

En

De KOFFIJ-PLANTAADJE *SARA MARIA*, gelegen aan dezelfde rivier, met derzelver GEBOUWEN, SLAVENMAGT en verdere TOEBEHOOREN, zijnde beiden aankomende den Boedel wijlen JOHANNA PETRONELLA JANSSEN Weduwe J. F. OHLAND.

Paramaribo, den 9 October 1841.

M. N. ARLAUD,
2de Gezworene.

(37820) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 15den October 1841, des voormiddags om *half negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Oranjestraat*, bekend onder Nieuwe Wijk La. A No. 53 Oude Wijk La. A. No. 53; aantemende ANNA JACOBS Weduwe BARRIJ EZECHIEL.

De SLAVEN, met namen *John, Goodluck, Asken, Avontuur, Gidion, Cyn, Gottlieb, Hoop; Ewiet, Santje, Franeina, Kanmelina, Antje, Samuel, Overhaal, Antony* en *Catharina*; aanhomende den Boedel THOMAS KERR.

Paramaribo, den 11 October 1841.

R. GOLLENSTEIN,
Exploicteur.

☞ Ten gevolge der alsnog voortdurende reparatie aan het Kerk-Gebouw der *Evangelisch-Luthersche Gemeente* blijft het houden der GODSDIENSTOEFENING uitgesteld tot op *ZONDAG den 31sten October e. k.*

De Ouderling en Kerkmeesters der voormelde Gemeente,
J. P. L. WEIMANN.

D. W. Kröner

heeft ontvangen per Kapt. R. TJEBBES:

Beste Gras BOTER, Saucijsjes in vaatjes, kwart tonnen gezouten Vleesch, dito gerookt en Pekelspek, gerookt Vleesch, dito Ribben, Saucijs de Bologne, Beste nieuwe Haring in kabbetjes, Tijtelin, patent Raap- en gekookte lijn Olie in putten, patent Waskaarsen van 5 en 6 per ℔, Stalen Pennen, Haver in 2 muds-vaten, fijne Dames- en Meisjes Stroohoeden, grijze en witte Castoren, Mashoeden, Zijden Foulards, lange zijden, witte zwarte en glacé Dames Handschoenen, elastique Bretelles, dito Horologie Koordjes zwarte en gebrocheerde Echarpes, Shirting, stellen Damasten, gazen en katoenen Servetgoed, Oudtend Japonnen, Macintosch en Cigaren Hookers.

Oxhoofden *onderscheidene* BORDEAUX WIJN en in kisten, Rhijn- en Mozel-Wijnen in kisten en veel meer andere Goederen te veel om te specificeren.

Nog in Voorraad:

Diverse soorten Manufacturen, Galanterien, eerste qualiteit Schiedamsche JENEVER, Conjac en Jamaica Rum in kelders, Foskink's Oranje en Meagbitter, dito Likeuren, Likeurkelders met 4 en 6 flesschen, Havanah Sigaren, diverse Hollandsche en Fransche Eetwaren in blik, Amandelen, Rozijnen, Prunedanten, Krenten en Sago in groote Hoopen.

Engelsche patent Tafel Lampen; Kantoorbehoeftens, enz. enz.

☞ Nog per Kapitein J. A. DE LANG ontvangen:

HAMMEN, HARING, zoetemelksche KAZEN en AARDAPPELEN. (37836)

N. J. C. BAARS

heeft per Kapitein R. TJEBBES ontvangen, *direct geconsigneerd uit Bordeaux tranzito Amsterdam*:

Exquise St. JULIEN en St. ESTEPHE MEDOC WIJNEN in oxhoofden, diverse soorten supra fijne DESSERTWIJNEN in kistjes.

In Voorraad:

Veritable COGNAC BRANDEWIJN in halve pijpen, demejanet en flacons, *Rotterdamsch BIER* in kruiken; *Sardijntjes, Kaviaar, Kreeften, Garnalen*, en *in blik PATENT OLIE*, Groene en Zwarte Thee, enz.

N. B. Alle de FIJNE WIJNEN worden ook bij enkele flesch verkocht. (37835)

J. P. L. WEIMANN

heeft ontvangen:

Beste AARDAPPELEN, *extra* BOTER, zoetemelksche, komijne en zwitsersche Kazen, Ham, Worst, Saucijsen, Rolpens, Zoutvleesch, roode en witte Zuurkool, Andijvie, Pruimen, Rozijnen, Krenten, Amandelen, Appelen, Peeren, Macaronie, Olijven, Augurken, Kappers, zoete- en patent Olie, Wijn-Azijn, Thee, Beuket, Bitterkoekjes, Broodemberg, Likeuren, Specerijen, Sardines, Petits Pois, gestoofde Peeren, Perzen, Schuurmiddelen, Spinasie in blik, groene en zwarte Thee, Tabak, Pijpen, Eau de Cologne, enz. enz.

ROODE en MADERA WIJN in kisten, JENEVER, ENG. op BESSEN, CONJAC en BIER in oxhoofden. (37834)

G. J. Lugard & Co.

hebben per Kapt. B. JANSSEN ontvangen en bieden te Koop aan:

Aardappelen, Boter, zoetemelksche- en komijne Kazen, Hammen, Saucijsjes, Rolpens, Pekelspek, fijne Genua Olie, Broodsuiker, Schrijf- en Postpapier.

Extra Roode Wijn in oxhoofden, Madera Wijn in kisten, Genever en Conjac Brandewijn, Wijn-Ruiken, zwarte Peper, fijn Linnen, fijn Flanel, geruit Bont en meer andere GOEDEREN. (37808)

(37832) De ondergetekenden heeft uit de laatst gearriveerde Schepen, de volgende *ARTIKELEN* ontvangen, welke hij tot *zeer civiele prijzen* aanbiedt:

Negen ponds droogen BROODSUIKERS, echte *HAVANAH* SIGAREN in *zwart* kistjes, zware *POOLSCHE* HAVER in vaten, zoetemelksche en ronde Edammer MEI-KAZEN en meer andere *ARTIKELEN*.

Paramaribo, den 9 October 1841.

EDUARD HÖLLE.
Saramaccastraat.

Te Huur:

Een bekwame KOK en VOETEBOOY; te bevragen ter dezer Drukkerij. (37833)

(36189) De Vendumeester M. A. REIJSER, zal op Vrijdag den 15den dezer, des morgens om *negen* uren, verkoopen:

PROVISIEN, STUKGOEDEREN, VANE- en KOPIEPLANKEN van de Gronden *Hanover* en *Oseribo*, een partij Engelsche IJZEREN SCHOPPEN, CINGELS, enz.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam.

Het Nederlandsch Retschip Amsterdam, Kapt. L. Wildschut. — Adres bij Gebroeders Reijss. — Vertrekt SPEDE.

Het Nederlandsch Kofschip de Koophandel, Kapt. C. E. Hoeksma. — Adres bij Van West en de Hart. — Sluit 15 October.

Het Nederlandsch Kofschip Adolph Frederik, Kapt. G. Zwanenburg. — Adres bij J. L. Gellée.

Het Nederlandsch Kofschip Remke, Kapt. G. R. Glim. — Adres bij Leijsner en Scheffer.

Het gekoperd tweedeks Fregatschip de Jonge Lodewijk Anthonie, Kapt. R. Tjebbes. — Adres bij C. J. Leijsner.

Het gekoperd tweedeks Brikschip Astrea, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij J. L. Gellée.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Harmonie, Kapt. Bay Jansen. — Adres bij J. F. Favereij.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Maria Frederika, Kapt. Klaas Boeles de Weerd. — Adres bij Gebroeders Reijss.

Ter Drukkerij van Fuchs & Campe.